

מטפלים בזקנים ללא תמורה כספית

ממצאים מסקר חברתי 2006
יצחק שנוור

הגדרות כלליות

הנתונים ללוחות בנושא מטפלים ללא תמורה כספית הם מתוך הסקר החברתי לשנת 2006, שנערך על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הנתונים בכל הלוחות מתייחסים לשנת 2006. כל הנתונים בלוחות הם באחוזים.

הגדרת מטפל: נדגם ייחשב כמטפל בכל מקרה בו הוא עוזר, כלומר מבצע בעבור אדם הנזקק לכך פעולות שהאדם אינו יכול או מתקשה לבצע בעצמו, ללא תמורה כספית, ושלא במסגרת התנדבותית. העזרה הניתנת היא טווח פעילויות רחב, החל מטיפול אישי כגון הלבשה והאכלה, דרך פעילויות כגון עריכת קניות, סידורים ותשלומים, וכלה בפעילויות פנאי משותפות כגון קריאת ספרים, צפייה בסרטים ועוד. אוכלוסיית הסקר היא בני +20 לכן המונח "כלל האוכלוסייה" מתייחס לקבוצת גיל זו.

באופן כללי, הלוחות להלן מתייחסים אל המטפלים כנושא החקירה, ולא אל המטופלים. עם זאת, חלק ניכר מהלוחות בוחן תופעות שונות של המטפלים ביחס לקבוצת המטופלים, דהיינו במי הם מטפלים. המטפלים נחלקים לשלוש קבוצות, על פי הרכב המטופלים שלהם: מטפלים בזקנים בלבד – מטפלים באנשים בני 60 ומעלה מטפלים באחרים בלבד – מטפלים בילדים בני 0-17 או בבוגרים בני 18-59, או בצירוף של ילדים ובוגרים, אך לא בזקנים מטפלים בזקנים ובאחרים – מטפלים בשילוב כלשהו של זקן (או זקנה) עם ילד ו/או בוגר

סימנים מיוחדים

( ) נתונים עם טעויות דגימה יחסיות בין 25% ל-40%
.. נתונים עם טעויות דגימה יחסיות גבוהות מ-40%

המטפלים ללא תמורה כספית, לפי הרכב המטופלים, בכלל האוכלוסייה ובקרב
המטפלים

מטפלים בזקנים בלבד	בכלל האוכלוסייה	בקרב המטפלים
17.5	58.3	
8.9	29.8	
3.6	11.9	
30.0	100.0	

התפלגות המטפלים ללא תמורה כספית, לפי הרכב המטופלים ולפי מגדר

מטפלים בזקנים בלבד	גברים	נשים	סה"כ מטפלים באוכלוסייה
56.2	60.3	58.3	
30.0	29.6	29.8	
13.8	10.1	11.9	
100.0	100.0	100.0	

התפלגות המטפלים ללא תמורה כספית, לפי גיל ולפי הרכב מטופלים

סה"כ מטפלים באוכלוסייה	מטפלים בזקנים ובאחרים	מטפלים באחרים בלבד	מטפלים בזקנים בלבד	גיל המטפלים
100.0	11.3	50.6	38.1	24-20
100.0	12.3	40.0	47.6	34-25
100.0	13.0	29.2	57.8	44-35
100.0	12.1	24.2	63.7	54-45
100.0	10.4	22.1	67.4	64-55
100.0	11.5	17.0	71.5	74-65
100.0	(11.8)	13.3	74.8	75+
100.0	11.9	29.8	58.3	סה"כ

התפלגות המטפלים ללא תמורה כספית, לפי סוג יישוב והרכב המטופלים

מטפלים בזקנים בלבד	מטפלים באחרים בלבד	מטפלים בזקנים ובאחרים	סה"כ מטפלים באוכלוסייה	סוג יישוב ישובים עירוניים ישובים כפריים סה"כ
92.5	93.1	94.3	92.9	
7.5	6.9	..	7.1	
100.0	100.0	100.0	100.0	

מטפלים ללא תמורה כספית, לפי מספר המטופלים שהם מטפלים בהם ולפי הרכב מטופלים

מספר המטופלים	מטפלים בזקנים בלבד	מטפלים בזקנים ובאחרים	מטפלים באחרים בלבד	מטפלים בזקנים באוכלוסייה	סה"כ מטפלים
1	79.3	8.8	82.5	71.9	71.9
2	18.2	50.0	14.0	20.7	20.7
3	2.5	26.3	3.5	5.6	5.6
4+	0.0	15.0	0.0	1.8	1.8
סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

מטפלים ללא תמורה כספית, לפי ותק בטיפול (בשנים) ולפי הרכב המטופלים

סה"כ מטפלים	מטפלים בזקנים ובאחרים	מטפלים באחרים בלבד	מטפלים בזקנים בלבד	ותק בטיפול עד שנתיים
23.9	7.0	26.6	25.8	שלוש עד חמש שנים
28.0	20.1	25.1	31.1	שש עד עשר שנים
17.1	21.8	13.7	18.0	יותר מעשר שנים
30.9	51.1	34.5	25.1	סה"כ
100.0	100.0	100.0	100.0	

מטפלים ללא תמורה כספית, לפי שעות טיפול שבועיות ולפי הרכב המטופלים

סה"כ מטפלים באוכלוסייה	מטפלים			שעות טיפול שבועיות
	מטפלים בזקנים ובאחרים	מטפלים באחרים בלבד	מטפלים בזקנים בלבד	
24.9	19.1	22.2	27.8	4-1
22.2	19.0	18.9	24.8	9-5
17.4	22.8	17.7	15.9	19-10
15.5	20.6	17.0	13.3	יותר מעשרים שעות
4.3	(3.9)	6.9	3.0	כל הזמן, כל השבוע
15.7	14.6	17.2	15.2	משך זמן לא קבוע
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ

הוצאה כספית של המטפלים ללא תמורה כספית על הטיפול בחודש האחרון

אחוז המטפלים	גובה ההוצאה
81.2	לא היו הוצאות
9.9	עד 500 שקלים
5.1	1000-501
3.8	1000 שקלים ויותר
100.0	סה"כ

התפלגות המטפלים ללא תמורה כספית שיש להם הוצאות כספיות (18.8% מהמטפלים), לפי הרכב מטופלים וגובה ההוצאה הממוצעת על הטיפול

סה"כ	מטפלים בזקנים	מטפלים	מטפלים בזקנים	גובה ההוצאה
מטפלים באוכלוסייה	ובאחרים	באחרים בלבד	בלבד	
52.8	42.5	39.7	62.4	עד 500 שקלים
27.0	25.6	35.3	23.9	1000-501
20.2	31.9	25.2	13.8	1000 שקלים ויותר
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ

מטפלים ללא תמורה כספית המעניקים טיפול, לפי סוג הטיפול והרכב המטופלים

סה"כ	מטפלים		מטפלים	
מטפלים באוכלוסייה	מטפלים בזקנים ובאחרים	מטפלים באחרים בלבד	מטפלים בזקנים בלבד	סוג הטיפול והרכב המטופלים
85.7	92.7	88.0	83.1	פעילויות פנאי
71.5	85.7	63.7	72.5	פעילויות מחוץ לבית
43.3	55.1	39.9	42.7	טיפול אישי
37.4	46.6	27.9	40.4	השגחה יומית
25.2	34.6	14.6	28.8	עבודות בית
19.5	33.2	16.0	18.4	עזרה כספית

הלוח מסתכם ליותר מ-100% מאחר שישנם מטפלים המעניקים יותר מסוג טיפול אחד

התפלגות מטפלים ללא תמורה כספית, לפי סיוע בטיפול אישי ולפי מגדר המטפלים

סה"כ מטפלים	מטפלים בזקנים	מטפלים באחרים	מטפלים בזקנים	מטפלים בזקנים	סוג הסיוע ומגדר המטפלים
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ גברים
38.2	49.9	34.6	37.3	37.3	מסייעים בטיפול אישי
61.8	50.1	65.4	62.7	62.7	אינם מסייעים בטיפול אישי
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ נשים
48.2	61.8	45.1	47.5	47.5	מסייעים בטיפול אישי
51.8	38.2	54.9	52.5	52.5	אינם מסייעים בטיפול אישי

התפלגות מטפלים ללא תמורה כספית, לפי סיוע בעבודות בית אצל המטופל ולפי מגדר המטפלים

סה"כ מטפלים באוכלוסייה	מטפלים בזקנים ובאחרים	מטפלים באחרים בלבד	מטפלים בזקנים בלבד	סוג הסיוע ומגדר המטפלים
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ גברים
18.6	27.2	10.0	21.0	מסייעים בעבודות בית
81.4	72.8	90.0	79.0	אינם מסייעים בעבודות בית
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ נשים
31.6	44.2	19.0	35.7	מסייעים בעבודות בית
68.4	55.8	81.0	64.3	אינם מסייעים בעבודות בית

מטפלים ללא תמורה כספית המסייעים בטיפול אישי, למטופל לפי סוג היישוב והרכב המטופלים

סוג מטפלים	מטפלים		מטפלים		סוג יישוב
	מטפלים בזקנים	מטפלים באחרים	מטפלים בזקנים בלבד	מטפלים באחרים בלבד	
סוג מטפלים באוכלוסייה	43.4	55.9	38.9	43.2	יישובים עירוניים
	42.4	(41.9)	54.3	37.0	יישובים כפריים

מטפלים ללא תמורה כספית המסייעים בעבודות בית אצל המטופל, לפי סוג היישוב והרכב המטופלים

סוג מטפלים	מטפלים		מטפלים		סוג יישוב
	מטפלים בזקנים	מטפלים באחרים	מטפלים בזקנים בלבד	מטפלים באחרים בלבד	
סוג מטפלים באוכלוסייה	24.8	34.3	14.1	28.4	יישובים עירוניים
	30.4	(39.2)	(20.7)	33.6	יישובים כפריים

מטפלים ללא תמורה כספית המסייעים בהשגחה יומית של המטופל, לפי סוג היישוב והרכב המטופלים

סוג מטפלים	מטפלים		מטפלים		סוג יישוב
	מטפלים בזקנים	מטפלים באחרים	מטפלים בזקנים בלבד	מטפלים באחרים בלבד	
סוג מטפלים באוכלוסייה	37.9	47.5	27.5	41.2	יישובים עירוניים
	30.8	(31.5)	32.3	30.0	יישובים כפריים

מטפלים ללא תמורה כספית המסייעים בתמיכה כספית למטופל, לפי סוג היישוב והרכב המטופלים

סוג מטפלים	מטפלים		מטפלים		סוג יישוב
	מטפלים בזקנים	מטפלים באחרים	מטפלים בזקנים בלבד	מטפלים באחרים בלבד	
סוג מטפלים באוכלוסייה	19.5	33.8	15.9	18.5	יישובים עירוניים
	18.4	..	(17.6)	17.8	יישובים כפריים

מטפלים ללא תמורה כספית, לפי מידת שביעות הרצון שהם חשים מהטיפול אותו הם מעניקים, ולפי הרכב המטופלים

סה"כ מטפלים באוכלוסייה	מטפלים		מטפלים בזקנים בלבד	מידת שביעות הרצון
	בזקנים ובאחרים	מטפלים באחרים בלבד		
48.5	68.2	47.1	45.0	רבה מאוד
42.0	27.6	41.1	45.5	רבה
5.9	(3.1)	7.4	5.8	במידה מסוימת
3.5	..	4.4	3.6	כלל לא
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ

מטפלים ללא תמורה כספית, לפי מידת שביעות הרצון שהם חשים מהטיפול אותו הם מעניקים, לפי הרכב המטופלים ולפי מגדר המטופלים

סה"כ מטפלים באוכלוסייה	מטפלים		מטפלים		מידת שביעות הרצון ומגדר המטפלים גברים סה"כ
	בזקנים ובאחרים	מטפלים באחרים בלבד	מטפלים בזקנים בלבד	מטפלים בזקנים בלבד	
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
50.6	68.8	50.2	46.2	רבה מאוד	
39.5	24.5	37.4	44.3	רבה	
6.7	(5.4)	9.0	6.0	במידה מסוימת	
3.2	..	(3.4)	3.5	כלל לא	
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	נשים סה"כ
46.5	67.5	44.3	43.8	רבה מאוד	
44.4	31.7	44.5	46.6	רבה	
5.2	..	5.9	5.7	במידה מסוימת	
3.9	..	(5.3)	3.8	כלל לא	

מטפלים ללא תמורה כספית אשר מרגישים שהמטופל* מרוצה ומעריך את מה שנעשה בעבורו, לפי הרכב המטופלים

מטפלים בזקנים	מטפלים בזקנים	מטפלים בזקנים	מטפלים בזקנים	מידת ההערכה של המטופל לפי דעתו של המטפל
באחרים	באחרים בלבד	באחרים בלבד	באחרים בלבד	
73.1	55.2	53.4	56.4	רבה מאוד
24.4	33.4	36.6	34.1	רבה
..	6.4	4.6	4.8	במידה מסוימת
..	(1.7)	1.6	1.5	כלל לא
..	3.3	3.8	3.2	המטופל אינו מודע לטיפול
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ

* לפחות אחד המטופלים של המטפל

מטפלים ללא תמורה כספית אשר מרגישים שהמטופל* מרוצה ומעריך את מה שנעשה בעבורו, לפי הרכב המטופלים ולפי מגדר המטפלים

מטפלים בזקנים	מטפלים בזקנים	מטפלים בזקנים	מטפלים בזקנים	מידת ההערכה של המטופל לפי דעתו של המטפל
באחרים	באחרים בלבד	באחרים בלבד	באחרים בלבד	גברים
74.7	56.9	52.5	57.0	רבה מאוד
21.9	32.1	38.9	34.5	רבה
..	6.8	4.0	4.7	במידה מסוימת
..	..	(1.2)	0.9	כלל לא
..	3.8	3.4	3.0	המטופל אינו מודע לטיפול
96.6	100.0	100.0	100.0	סה"כ

נשים

70.9	53.7	54.3	55.9	רבה מאוד
27.7	34.5	34.6	33.8	רבה
..	6.0	5.1	4.9	במידה מסוימת
0.0	(2.9)	(2.0)	2.0	כלל לא
..	(2.9)	4.1	3.4	המטופל אינו מודע לטיפול
98.6	100.0	100.0	100.0	סה"כ

* לפחות אחד המטופלים של המטפל

מטפלים ללא תמורה כספית המרגישים שהם נותנים טיפול טוב למטופל, לפי הרכב המטופלים

מטפלים	מטפלים	מטפלים	מטפלים	מידת ההערכה של המטפל
סה"כ מטפלים באוכלוסייה	בזקנים ובאחרים	מטפלים באחרים בלבד	מטפלים בזקנים בלבד	את טיב הטיפול במידה רבה מאוד
43.8	52.7	45.7	40.9	במידה רבה
47.6	42.9	44.5	50.2	במידה מסוימת
7.7	(4.4)	8.3	8.1	כלל לא
0.9	..	(1.5)	(0.8)	סה"כ
100.0	100.0	100.0	100.0	

מטפלים ללא תמורה כספית המרגישים שהם נותנים טיפול טוב למטופל, לפי הרכב המטופלים ולפי מגדר המטופלים

מטפלים	מטפלים	מטפלים	מטפלים	מידת ההערכה של המטפל
סה"כ מטפלים באוכלוסייה	בזקנים ובאחרים	מטפלים באחרים בלבד	מטפלים בזקנים בלבד	את טיב הטיפול גברים
43.2	53.3	47.8	38.5	במידה רבה מאוד
47.1	41.3	41.2	51.4	במידה רבה
8.6	..	9.3	9.0	במידה מסוימת
(1.1)	..	1.8	(1.1)	כלל לא
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ
				נשים
44.3	51.9	43.9	43.1	במידה רבה מאוד
48.1	45.0	47.4	49.0	במידה רבה
6.9	..	7.4	7.4	במידה מסוימת
(0.7)	..	..	..	כלל לא
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ

מטפלים ללא תמורה כספית המדווחים על עומס, לפי הרכב המטופלים ולפי סוג העומס

מטפלים בזקנים	מטפלים	מטפלים בזקנים	מטפלים	סוג העומס
באחרים בלבד	באחרים בלבד	בלבד	בלבד	
31.9	40.9	36.7	27.6	עומס חברתי-תעסוקתי
25.7	31.7	30.5	22.0	עומס פיזי
30.4	38.7	35.0	26.4	עומס נפשי

מטפלים ללא תמורה כספית אשר חשים שהטיפול מהווה מעמסה, לפי הרכב המטופלים

מטפלים בזקנים	מטפלים	מטפלים בזקנים	מטפלים	מידת העומס
באחרים בלבד	באחרים בלבד	בלבד	בלבד	
5.2	(4.6)	7.3	4.5	מידת רבה מאוד
13.0	16.6	15.2	11.3	מידת רבה
24.0	30.6	25.5	21.8	מידת מסוימת
57.8	48.3	52.0	62.7	אין עומס
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ